

Váza slnečníc

Za siedmimi horami a siedmimi dolinami sa rozprestierala ničím neporušená lesná čistinka. Neďaleko nej stála malá chatrná chalúpka, v ktorej žila opustená starenka. Život jej uštedril niekoľko úderov. Nemala rodinu, priateľov ani známych.

V útlom veku Annini rodičia a traja mladší súrodenci zahynuli pri autonehode, keď narazili do kamióna cestou na spoločný výlet do hôr. Ako jediná účastníčka tejto havárie prežila. Keďže jej rodičia nemali žiadneho brata ani sestru a jej starí rodičia buď boli pod zemou alebo sa už o ňu nemohli postarať, úrady ju umiestnili do detského domova, kde až do svojich osemnástich rokov vyrastala.

Jej život zrazu stratil význam a malé dievčatko nevidelo iné východisko ako plač. Už nemohlo pocítiť matkino láskavé objatie, otcove pracovité ruky alebo bezstarostné hry so svojim bračekom a sestričkami. V priebehu dlhých rokov strávených v domove ležala v posteli alebo sa ponevierala po izbe. Vychádzala len na raňajky, obedy, večere a taktiež v čase príchodu učiteľa. Ledva s niekým prehodila čo i len slovko. Nehrala sa s ostatnými deťmi, ktoré ju považovali za čudáčku. Niekedy aj celé noci trpko preplakala nezažmúriac oka.

Bola tichá, uzavretá a veľmi zraniteľná až pokým neprišiel do domova nesmelý Jurko, ktorému bolo osamelého dievčaťa ľúto. Už na prvý pohľad sa mu zapáčila. Videl, že ju čosi veľmi trápi a i napriek svojej bojovnosti sa jej prihovril. Tak ako s Aničkou ani s ním sa osud nemaznal. Mamička mu zomrela, keď bol ešte v perinke, súrodencov nemal a otec ho po smrti matky opustil. Od prvej chvíle si obaja padli do oka. Zhovárali sa, hrávali a šantili sa spolu. Ku svojmu šťastiu nepotrebovali nikoho, vystačili si sami a ich rovesníci sa im oblúkom vyhýbali. Po dlhej dobe sa na Aničkinej tvári objavil úsmev a to zásluhou Juraja, ktorý jej vrátil chuť do života, vyplnil prázdne miesto v srdci, ktoré jej po nečakanom odchode rodičov ostalo a umožnil je tak znova tešiť sa z krás tohto sveta. Z priateľstva postupne vykvitol hlbší cit. On zbožňoval ju a ona sa ho nedokázala nabažiť. Zo všetkého najviac obľubovala ich spoločné prechádzky po slnečnicových poliach, ktoré sa neraz predĺžili do západu slnka. Vyplnili ich nekončiacimi sa rozhovormi, nevinnými naháňčkami ba aj blahodarným tichom, kedy si mohli vychutnať vzájomnú prítomnosť. Slnečnice s hlávkami otáčajúcimi sa za slnkom jej pripomínali návrat do života, opätovné nadšenie a nájdenie jeho zmyslu. Vždy keď mohla zopár slnečníc si natrhala, zobrala ich so sebou a dala do vázy, aby sa na ne mohla dívať každý deň.

Po tom čo dvojica opustila detský domov, rozhodla sa svoju neprekypujúcu lásku navždy spečatiť sobášom. Svadba nebola veľká, prišlo len zopár príbuzných a priateľov, ktorí im zostali, no pre mladý pár to bol najkrajší deň ich životov, deň, kedy sa ich cesty naveky spojili a zaprisahali sa, že nič a nikto ich nerozdelí. Ich vzťah mocnel pri každom ďalšom pohľade na toho druhého. Netrvalo dlho a už sa o svoju nekonečnú lásku mali deliť s tretím členom ich idyllickej rodinky.

Nanešťastie však prišla rana. Krátko po zistení tejto úžasnej noviny sa rozpútala v krajine vojna a každý statný zdravý muž musel narukovať k armáde. Výnimkou nebol ani Juraj, ktorý len s veľkou nevôľou, bolesťou v srdci a slzami v očiach odchádzal z teplého náručia svojho hniezda. Pri

lúčení svojej lásky sľuboval, že onedlho zavíta späť domov. Jediné, čo mladuchu držalo, bolo silné puto, ktoré sa ani cez stovky kilometrov, ktoré zaľúbencov delili od spoločného života, nepretrhlo. Za ten čas, čo Juraj bojoval na fronte, ani raz nezapochybovala o tom, že sa skôr či neskôr vráti. V tomto nehynúcom presvedčení jej napomáhali listy od jej milého, ktoré jej z bojiska pravidelne prichádzali a ešte viac upevňovali domnienku skorého návratu. V listoch sa s ním podelila o radosť z príchodu ich syna, ktorého hrdo pomenovala po otcovi. Odpovedi naň sa však už nikdy nedočkala.

List nenašiel adresáta a vrátil sa k odosielateľovi, no jej vieru to neoslabilo a ona hlboko v duši cítila, že jej drahý je medzi živými a nechcela si pripustiť, že by mohol byť mŕtvy. Po roku prišiel telegram s nasledovným znením: "Juraj Roháľ, hlavný nadporučík, padol v bitke 25.7.1916, kde odvážne bojoval za svoju vlasť vo veku 27 rokov. V mene celého vojenského veliteľstva Vám vyjadrujeme úprimnú sústrasť." V tom momente sa Anna cítila ako keby jej hrud' prebodol ostrý meč, ktorý zasiahol to najnáchylnejšie miesto. S hlavou v dlaniach padla na zem. Ovalila ju beznádej. Pozrela sa na kolísku a zazrela v nej malého Jurka. Jej ducha náhle obživil jeho obrovské hnedé okále, ktoré jej vliali v mori zúfalstva aspoň kvapku nádeje, že sa ešte v živote má z čoho tešiť a že má pre koho žiť.

Anka sa naučila vychutnávať si život plnými dúškami, radovať sa z každodenných maličkostí, zo zdravia svojho synčeka, jeho prvých ťarbavých krôčikov, neistých slov a nezbedných dobrodružstiev. Sotva sa stihla pozbierať z jedného križa a bičom šľahanú ženu opäť postihol pád, z ktorého sa už nepozviechala. Keď mal čulý chlapček 5 rokov, ochorel na tuberkulózu a neubehlo ani pár týždňov a Jurko nemilosrdnej pliaže podľahol. Tak vyhasla aj posledná iskrička šťastia z modrinami poudieranej ženy.

Po strate syna sa rozhodla opustiť útulný dom uprostred rušnej ulice a uchýlila sa do Bohom zabudnutého lesíka na míle vzdialeného od akejkoľvek civilizácie. Objavila tu nikým neobývaný prázdny domček, kde sa nastálo usídlila, aby zabudla na všetko zlé, čo ju postihlo. Nechcela, aby jej čokoľvek pripomínalo jej zosnulého manžela a syna. Drobná chatrč jej síce poskytla úkryt a útočisko pred okolitým svetom, no nepodarilo sa jej bolesťami utrápenú vdovu uchrániť pred neprestajnými výčitkami svedomia a premýšľaním nad ranami, ktoré na nej nemilosrdný, krutý a bezcitný osud zanechal. Okolo jej domu nechodievalo mnoho ľudí. Zriedkakedy tadiaľto niekto prešiel, možno len zopár hubárov, poľovníkov prípadne turistov, ktorí zišli z plánovanej trasy a zablúdili. Nielenže tento lesík sám o sebe budil strach svojím pochmúrnym dojmom, no prispievala k tomu aj samotná Anna, ktorá svojím čudesným výzorom strašila a odháňala deti, ktoré objavovali taje lesa. A nielen jej vzhľad odpudzoval okoloidúcich, ale aj jej zatrpknutá povaha, odstrašujúce slová a nedôvera v ľudí a celý svet. Anna už nemohla veriť nikomu dokonca ani sebe.

Jej jediným priateľom bol psík, ktorý počas chladných daždivých dní vbehol do chalúčky. Pravdepodobne sa stratil nejakému poľovníkovi a keďže sa k nemu nik nehlásil, osvojila si ho. Dala mu meno Rastík. Mal za úlohu chrániť chatrnú chalúčku a odháňať nevitáných hostí.

V jedno letné nedeľné popoludnie už starenka Anna sedela v kresle pred oknom a v jej lone spokojne ležal Rastík, ktorý si užíval lúče slnka dopadajúce na jeho srst'. Starenka zadriemala. Jej spoločník sa vymanil z pevného zovretia a nepozorovane sa prešmykol pomedzi pootvorené dvere. Potreboval si vybit' energiu, tak utekal hlboko do lesa, kde narazil na milé dievčatko, ktoré sa vracalo z lúky, kde bolo natrhať kvety. V rukách nieslo kyticu plnú slnečníc a iných poľných bylín. Psičkovi sa okamžite zapáčilo tak ako aj on jej. Nasledovala ho až k chatrči, kde už na prahu netrpezlivo vyčkávala ustráchaná a nahnevaná Anna. A však po zahliadnutí dievčatka nesúceho roky nevidené slnečnice sa v nej prebudili spomienky na najkrajšie okamihy života, na chvíle nefalšovanej radosti a naplnenosti, na svoju prvú a jedinou lásku, na pocit jedinečnosti. Z očí sa jej liali slzy, slzy šťastia. Dievča ju utešovalo. Vtedy nenachádzala síl na hnev, krik ani vyhánanie nečakaného návštevníka. Na miesto toho ju pozvala dovnútra a vyzvala ju, aby sa predstavila. Späťne jej ona čosi porozprávala o sebe. Sama nevedela ako a zakrátko jej otvorila svoje krehké srdce, svoj bolesťami zmietaný životný

príbeh. Ponúkla jej čaj, ale okrem suchého chleba s maslom nemala čo malej cestovateľke dať pod zub, no ochotná Marienka z košíčka vytiahla jablkový koláč, ktorý jej mamička zabalila na cestu. Bez váhania sa oň so svojou novou kamarátkou podelila. Čas bežal rýchlo, prišlo neskoré popoludnie, pomaly sa malo začať stmievať a pre Marienku nastal čas na odchod. S veľkou neochotou chalútku opúšťala. Na rozlúčku pobožkala starenku na líce, objala ju aj psika a darovala Anne zväzok slnečníc, ktoré vyčarili na zvráskavenej tvári blažený úsmev.

O niekoľko minút sa v chatrči rozľahlo hrobové ticho, po drobnom hosťovi ani stopy. Kvety Anna uložila do vázy na oblok, usadila sa do svojho obľúbeného kresla a dívala sa na prenikavo žlté slnečnice, s ktorými sa k nej vrátila láska, krása, ohľaduplnosť, pochopenie, radosť. Zmizol pocit samoty, opustenosti, prázdnoty, zanevrenia, smútku. Uvedomila si, že žiadna cesta nie je rovná a priama, že Boh jej okrem prudkých zákrut a hrbolov do nej pridal mnoho mramorom a asfaltom vydláždených úsekov, na ktoré sa niekedy pre vlastnú zatrpknutosť nevydala. S týmto vedomím mohla zaspať naveky.

Skoro ráno na dvere domčeka klopala natešená Marienka. Nikto jej neotváral. Znepokojila sa. Opatrne vošla dovnútra, kde na nohách spiacej babičky ležal Rastík. Pokúšala sa ju zobudiť, po chvíli videla že je to márne a horko sa rozplakala. Cez uplakané oči spozorovala, že sa na tvári babičky pohrával jemný úsmev a vedela, že do neba odišla šťastná, naplnená pokojom a zmierením. Jej príbeh si odniesla až do dospelosti, rozprávala ho svojim deťom a tie zas svojim až sa zachoval dodnes.